
Tabîinin büyüklerinden Veysel Karânî

Tabîinin büyüklerinden. İsmi Üveys bin Âmir Karnî'dir. Yemen'in Karn köyünde doğdu. Doğum târihi bilinmemektedir. 37 (m. 657) senesinde şehîd edildi. Peygamber efendimizin (aleyhisselâm) sağlığında müslüman oldu. Fakat görmediği için Sahâbî olamadı.

Hz. Veysel Karani Müslüman olunca yüce peygamberin nurlu yüzünü görebilmek aşkıyla yanar tutuşur. Hz. Veysel Karani, Allah Resulü'nü görme arzusunu birkaç defa pek sevdiği annesine açarsa da, çok ihtiyar ve âmâ (kör) olan annesi, kendisine bakacak kimse olmadığından izin vermez. Hz. Veysel Karani'nin yaşı kırk'ın üzerine gelir. Oğlunun gönlünde patlayan yanardağları çok iyi hisseden anne, çaresiz "Ancak Medine'ye gidip hemen gelmek, Hz. Peygamber'i orada bulamayacak olursa teşriflerini beklemeden dönmek." Şartıyla kendisine izin verir.

Gönlü Allah aşkıyla, Peygamber muhabbetiyle dolu olan Hz. Veysel Karani, izin alınca durmaz ve Medine yollarına koyulur. Issız vadiler, dağlar, tepeler, kızgın çölleri aşar ve Peygamber beldesi Medine'ye ulaşır. Hz. Peygamber'in evine giden Hz. Veysel Karani, Peygamberimizi evde bulamaz. Peygamber Efendimiz o sırada Tebük Seferi'ndedir. Peygamberimizi bulamayınca çok üzülür. Hz. Veysel Karani, annesine verdiği sözü hatırlar. Hz. Aişe (R.A.)'ye "- Kainatın efendisine selamımı söyleyiniz. Cennet sabahlarını andıran mübarek yüzlerini doya doya görmek isterdim. Lütfen, içimin aşk-ı Muhammed'i (S.A.V.) ile yandığını, gönlümün bitmez niyazını bildiriniz." Diyerek ayrılır ve tekrar Yemen yolunu tutar.

Peygamber Efendimiz seferden dönünce Hz. Aişe'ye şöyle hitap ettiler: "- Ya Aişe, evimize hangi ulu kişi geldi? Bu Rahmani kokular, bu İlahi lezzet nedir?

Ey Allah'ın Resulü; Yemen Oymağı'ndan Karen Köyü'nden Üveys adında bir zat sizi ziyarete geldi. Mukaddes Cemâlinizin bağı yanık aşıklarındanmış. Zat-ı âlinizi bulamayınca çok üzgün bir halde ayrıldı. İşte o adam gittikten sonra evin içinde bu ulvi kokuları hissettim.

- Ya Aişe, sen o zatı gördün mü?
- Evet ey Allah'ın Resulü. Sağ gözümün ucu ile baktım.
- Öyleyse o gözünü bende ziyaret edeyim. Görüşün ve gördüğün mübarek olsun."

Bir müddet sonra Mescid-i Nebevi'ye geçen Resulullah, Sahabelerine

seslendiler;

“ - Müjdeler olsun, Üveys’i gören gözü ziyaret ettim, gelin siz de benim gözümü ziyaret edin.

Ve buyurdular; “Bana Yemen tarafından rahmani kokular geliyor.

Şüphesiz tabii’nin en hayırlısı Üveys’tir.”

Resulullah son hastalıklarında Hz. Ömer, Hz. Ali ve Hz. Aişe’ye vasiyet buyurdular :

“ Benden sonra arkamdaki hırkamı, Üveys’e veriniz.”

Yine Resulullah buyurdular :“Benim ümmetimde Üveys adında bir kişi vardır. Kıyamet gününde Rebia ve Mudar Kabileleri’nin koyunları tüyü sayısınca günahlı kişilere şefaath edecektir.”

Resulullah’ı göremeden tekrar Karen’e dönen Hz. Veysel Karani yine deve çobanlığı yapmaya devam eder. Yine Karen halkı ona divane gözüyle bakar ve O’nunla alay ederlerdi. O yine herkesten uzak kendi uzletgah’ında ibadetleriyle meşgul olur, gönlü Allah aşkı, Peygamber sevgisiyle dolar taşardı.

Veysel Karâni hazretleri gece gündüz ibadet ve tâatle vakit geçirirdi. Kendini halktan gizlerdi. İlk zamanlar herkes ona divane gözü ile bakıyordu. Sonradan onun büyüklüğünü anladılar, çok ikram ve hürmet göstermeye başladılar. Bunun üzerine, annesinin vefâtından sonra Karn köyünden çıkıp Kûfe şehrine gitti.

Peygamberimizin (aleyhisselâm) vefâtı yaklaşınca, hırkanızı kime verelim? dediler. “Üveys-i Karnîye verin” buyurdu. Resûlullahın vefâtından sonra Hazreti Ömer ile Hazreti Ali Kûfe’ye geldiklerinde, Ömer (radiyallahü anh), hutbe esnasında: “Ey Necdliler, kalkınız!” buyurdu. Kalktılar. Aranızda Karn’dan kimse var mıdır? buyurdu. Evet dediler ve birkaç kişiyi ona gönderdiler. Hazreti Ömer, onlardan Üveys’i sordu. Biliyoruz. O, sizin aramanızdan pek aşağı bir kimsedir. Divanedir, akılsızdır ve insanlardan kaçır bir hâli vardır, dediler. “Onu arıyorum, nerededir?” buyurdu. Arne vadisinde develerimize çobanlık yapmaktadır, biz de karşılığında ona akşam yiyeceği veririz, saç-sakalı karışıktır, şehirlere gelmez, kimse ile sohbet etmez, insanların yediğini yemez; üzüntü ve neş’e bilmez, insanlar gülünce, o ağlar; insanlar ağlayınca o güler dediler. “Onu arıyorum” buyurdu. Sonra Hazreti Ömer’le Hazreti Ali, onun olduğu yere gittiler. Onu namaz kılarken gördüler. Allahü teâlâ, develerini gütmesi için bir melek vazîfelendirmişti. Namazı bitirip selâm verince, Hazreti Ömer, kalktı ve

selâm verdi. Selâmı aldı. Hazreti Ömer “İsmin nedir?” diye sordu. “Abdullah, ya’nî Allah’ın kulu” dedi. “Hepimiz Allah’ın kullarıyız; esas ismin nedir?” diye sordu. “Üveys” dedi. “Sağ elini göster” buyurdu. Gösterdi. Hazreti Ömer; Peygamber efendimiz size selâm etti. Mübârek hırkalarını size gönderip, “Alıp giysin, ümmetime de duâ etsin” diye vasiyyet etti, dedi.

“Yâ Ömer! Ben zayıf, âciz ve günahkâr bir kulum. Dikkat buyur, bu vasiyyet başkasına âit olmasın?” deyince.

“Hayır. Yâ Üveys, aradığımız, kimse sensin. Peygamber efendimiz senin eşkâlini ve vasfını belirtti.” cevabını verdi.

Bunun üzerine, Hırka-i şerîfi hürmetle aldı, öptü, kokladı, yüzüne gözüne sürdü. Sonra: “Siz burada bekleyin” dedi. Yanlarından ayrıldı. Biraz ileride hırkayı yere bırakıp, yüzünü yere koydu. Cenâb-ı Hakka şöyle duâda bulundu:

“Yâ Rabbi, Sevgili Peygamber efendimiz, ben fakîr, âciz kuluna Hazreti Ömer ve Hazreti Ali ile Hırka-i şerîflerini göndermiş” dedi. Günahkâr olan bütün müslümanların affı için duâ etti. Bir çok günahkâr müslümanın affolduğu bildirilince Hırka-i şerîfi hürmetle giydi.

Veysel Karânî’ye hediye edilen Hırka-i şerîfin bir parçası, Van civarında İrisân beylerine kadar gelmiş ve 1618 senesinde, Osmanlı padişahlarından Sultan İkinci Osman Han’a getirilip hediye edilmiştir. Sultan Abdülmecid Han, bu Hırka-i şerîf için Fâtih civarında (Hırka-i şerîf) câmî’ini yaptırmıştır. Her sene Ramazan ayında camekân içinde halka ziyâret ettirilmektedir.